

BACCHI TEMPEL BEARBETAD

Roller:

Bellman – skådespelare

Ulla Winblad – mezzo

Trundman – baryton

Mollberg – tenor

Movitz – basfiol

Prestinna - dansare

Övriga roller – musiker

OUVERTYR (Musik från läktaren. Prestinnan dansar ovädret, hämtar sedan en gravid Ulla till scen)

SCEN 1 - SKYMNING

MEZZO

*Flodens sorl och vädrets fläkt,
Stjärnvalvets dunkla låga,
Månens skymning tänd och släckt,
Ökar nu min plåga.
Döden åt min andedräkt
Syftar med sin båga.*

BELLMAN (gör entré)

En vind från alla rum ur Nordens hålor rusar,
vars tjutande, vin och skrål längst in i skogen susar.
Från bergen träden vräks, i spillror eken slås,
och själva jordens famn tycks rämna och förgås.

Knappt syns en enda mast mot fästets tända sky,
allt fältet välver bort och alla stränder fly.
Snart vid all himlens eld bortsköljes gräs och säden,
men märk! Prästinna märk! Vid gastens skratt i träden,
hur uven grämer sig, och gulögd på en gren
bland ugglor, troll och rån, försmädar månens sken,
som nu i ljumma regn mellan löven spelar,
och här och där ett ljus den mörka skogen delar.
(fragmentarisk musik)

Sjung om den prakt du ser, både långt ifrån och nära.
Ett långsamt buller hörs, som utan reda mumlar,
än från ett skrik på däck, än från en arm som trummar,
från allt det Bacchi folk, som färdas floden ner
att fira Movitz fest.

Ack ja!... Han är ej mer.

BARYTON/TENOR (från läktare)

*Böljan sig mindre rör,
Eol mindre viner
När han från stranden hör
Våra mandoliner;
Månen hon skiner,
Vattnet glittrar lugnt och kallt;
Syren, Jasminer
Sprida vällukt över allt.
Fjäriln i guld och grönt,
Glimmar på blomman skönt,
Masken snart krälar ur sitt grus,
Masken snart krälar ur sitt grus.*

*Trädet med stilla sus,
Oss sitt skydd förklarar;
Gömd i sitt gröna hus
Sommarfågeln svarar.
Sin sång han parar
Med vår lilla mandolin,
Mellan små skaror
Av en svärm förströdda bin.
Fisken i lek och rom
Dansar på böljan om:
Dagen snart klarnar glad och ljus*

BELLMAN

Men låt oss skynda Prästinna!

(Prestinna fixardans)

Till Bacchi gårdar fram, vår dyrkan att besinna,
släng spelet på din arm... gör kjorteln lätt och vig.
Snart nalkas Templets folk ... blott vinden kastar sig.
Men Gudar! . . . himmel ack!!! Sist Templet vi besökte,
kring dessa parker minns vad fröjd eldar rökte,
en dyrbar hekatomb, i tolv Prästinnors vård,
av Movitz restes upp på templets inre gård,
den Movitz menar jag, som prydde våra lekar,
som här vid denna grind, i skydd av dessa ekar,
så ofta för oss spelat vid en nedgående sol.
Ack! Så är världens sätt... piano på viol.
(Karl och Movitz anländer)

(musik från bakom dessa gröna lindar)

Där Ulla!... minns du där ... hur gamla Movitz!... Ack!!!
Minns hur han neg och log när offerprästen drack?
Påminn dig!... minns du väl, hur offret brann, och fräste?
Hur gnistor mot skyn i regnets skurar väste?
Hur åskan knall på knall mot flodens bottnar slog?

Vid detta körsbärsträd, minns Movitz hur han stod.
Med bågaren i sin hand och basfiolen mot trädet,
vad sjöng han inte i glädje?... minns blott det aftonkvädet,
”Om Daphnes röda stubb”, som hon vid källan glömt,
”Och om Camillas get” och mycket mera ömt.

MEZZO (dansar även i reprisen)
*Bakom dessa gröna Lindar,
Gömd bland blommor ax och säd,
Skyld mot nordanvädrets vindar
Under detta träd,
Sjöng Movitz Bacchi mässa
Med rosor kring sin hjässa;
Här i floden han ofta bada,
Gick i vattnet sjöng och vada,
Han sjöng den Gudens lov,
Som gör oss glada.*

ULLA
Nog minns jag vid hans bänk, hur där bakom i lund,
jag fyra missfall fick, och tror i denna stund,
i min ofantlighet, med all min ångest därjämte,
att detta dödens bud bereder mig det femte.
Det fostret som jag bär, till liv och ljus så nära,
blev under denna ek en pant av Movitz ära,
inlindad i min famn mot denna rad av trän,
emot var enda stam vi böjde våra knän;
Må ögat slockna ut... må hjärtat sönderbrista,
vid skymten av den rönnen. Trädet näst det sista,
uti dess röda gömsle som Flora överdrog,
där syns den tuvan än, varpå vårt bröllop stod.

Vad vällust, ömma vän! I nattens svala sköte,
på basfiolen en drill var tecknet till vårt möte,
och stundom blott ett rop från någon okänd stråt,
då allt vad vällust känt förenades i vår gråt.

BELLMAN
Men Gudar! vad alarm på havet blixtrar opp?
Föreنا våra språng högst upp på bergets topp;
(Bellman och Ulla upp på trappan bakom scen)
Hjälp himmel!!! Vad är det? Vad är det som oss söver?
Fast tusen lampor tänds i Tempelts torn mittöver,
Hur skönt slår vågen upp?... märk i vart årtag,
Syns böljan helt förgylld och himlen full med dag.
(musiker till scen)

SCEN 2 - ANKOMST

BARYTON/TENOR/MEZZO (sångare gör entré genom mittgången)

Uppå vattnets lugna våg
Mellan mist och dimma
Runt kring tacklet, block och tåg
Vi Neptuner stimma
Fåfångt tro vi stormens hot,
Nej vi hoppa på en fot,
Och om skutan knarkar mot
Skratta vi och simma.

Om än åskan eldar skyn,
Och i seglen fräser,
Om hon svedde ögonbryn,
Ändå ingen läser:
Bacchi visor sjunga vi,
Men när döden gått förbi
Slå vi fullt i glaset i,
Medan böljan jäser.
(samtliga uppe på scen, Trundman och Mollberg lägger ifrån sig urna och segel)

Kära vad förfärrar oss,
Blott vi få oss sansa;
Orkar Näcken med oss slåss,
Ska vi oss förskansa,
Skjuten genom med harpun,
Så han slappa skall basun,
Ja! så senor, fjäll och dun
Ska i luften dansa.

Hurra gossar! ser ni Mån?
Se den blanka ringen;
Den som kunde stöta på'n!
Tala om för ingen.
Hade vi bara ankargrund,
Men den klimpen har ej sund
Fan far i vad den är rund
Lät oss segla kring'en.

(växelsång och sjömansdans)
Opp i toppen, opp kamrat!
Ser du Templets spira?
Jo den glimmar desperat,
Fira, fira, fira,
Opp på däcket alla man,
Skrik och knuffas_ slå varann,
Bacchus skall oss preja ann
Och med kransen sira.
Gossar! Se den raska valen,
Hur han dör och tumlar,
Ljusblå vattnet i kanalen,
Blodar han och grumlar.

*Hurra längst i viken in,
Se där dansar en delfin.
Blås flöjt - knäpp mandolin
Klang, Trumslagaren trumlar.
Si Trumslagaren var han står,
I sitt vita linne,
Och en mängd av virvlar slår.
Med en upplyft pinne.
Trumman glimmar blank mot Mån,
När han vandrar till och från,
Bum, bumle-bum, bum. Tocke dån,
Där är mandom inne.
(T+M hämtar urna och segel, Prestinna med i tablå på båten)*

*Sjungom! Sjung Neptuni lov,
Gastar, troll och spöken,
Vatten-nymfer i hans hov,
Era sorl föröken.
Men begråten någon gång,
Movitz lyra, flöjt och sång,
Sakta edra yra språng,
Och hans gravvård söken.
Med svart kolt, och vit turban,
I den främsta båten,
Gamla Trundman själv för an
Denna sorgeståten.
I den urnan, just den där,
Trundman på sitt huvud bär
I den urnan samlad är
Movitz aska... Gråten.*

BELLMAN

(ner till musiker)

Skål - sjung med varann om det här äventyret,
sjung du! Du glada man som nickar där vid styret,
om Bacchi hjältars mod, i både med och mot,
Klang! Nu är mitt bröst ett berg mot stormens hot:
släng flaskan akter ut till den som står och klagar.
Sjung manskap – hör hur skönt kling, klang i skogen svarar.
(trevande musik)

(till Trundman och Mollberg)

Vrid vattnet ur ditt skägg, gör varje nymf till din;
och ge trumslagaren rum, som lyft står med pinn.
Trumslagare stig fram ... fram Mollberg du med vakten,
slå virveln, Templet syns . . . Sjung alle man på jakten,
sjung manskap överallt... Lovsjungen Gudarna.

BARYTON/TENOR (samtliga vaggar som på en båt, Prestinna improdans)
Sälla strand där vi nu landa,

*I din skygd, med glättig anda,
Folket i sin andagt står,
Strömmen svallar åskan går;
Vila på årorna; Böljorna brusa,
Och vädrena susa
Rättnu hinna vi till lands gutår!
Lustigt hela denna färden går
Sjungom från master, toppar och däck,
Leve vår Bacchus, leve han käckt
Sakta mellan grund och pålar,
Denna klippa fasan målar,
Sjungom då alla, stöt i Basun,
Lefve vår Bacchus lefve Neptun.*

BELLMAN (musik; bakom dessa gröna lindar)
Bland Bacchi hjältars skrål bortblandar oss en stund,
här nalkas Movitz stoft, här sträva Bacchi släkter,
med djupa sorgespel i myrten-gröna dräkter;
Men där med tappra steg mot lyktan bortåt bron,
se Mollberg grenadjären framför sin bataljon,
märk hur flinkt hans arm rekrytens tröja ryktar;

Så snart trumslagarens halt en sorglig virvel lyktar,
än hoppar han ett steg, än snavar han på bron,
Märk! här . . . här är han nu.
Tie platz fer protzession!

SCEN 3 - FÖRBEREDELSE

(marschartat intro, Mollberg ryktar Trundman)

BARYTON/TENOR (marsch i en fyrkant, krock i diagonal)
*Marsch ... över allt, följ Martis spår,
Marsch ... hör trumslagaren hur han slår. ---
Stå, där du står,
du Fröjas palt,
vänster, det djävulen gal i dej - sväng - halt!
Stå, rätta er ... sjung vinets lov:
Rätta nu det klämtar uti Bacchi hov.*

*Marsch... höger om! Fäll spjut och lans,
Marsch... hör trumslagaren slår till dans ---
Se vad glans
Vad stolt palä!
Ögat till vänster --- ä dä vänster dä?
Uff du ditt fä... ditt dumma skrov ...
Höger om vänder er ... sjung Bacchi lov!*

(marsch på plats)

*Marsch! Trampa jämt, - se upp - se upp!
Marsch, hör trumslagaren för vår trupp,
sicken kropp,
liksom av vax.
Hand på bantläret - rak i livet Lax.
Rätta er, marsch... sjung Bacchi lov!
Portarna öppnas i hans glada hov.*

*(Ulla och Prestinnan gör narr av Mollberg)
Marsch, ett tu tri, - gå jämt, jämt, jämt!
Marsch! hör trumslagaren trumman stämt.
Marsch, utan skämt
så vankas dask,
tittar du hit, så drar jag dig din mask.
Stå bataljon – tag ståten mot,
öppna nu lederna... musköt för fot.*

BELLMAN

Obändigt denna trupp från stranden uppåt krälar,
var en i sin gestalt om Movitz högtid grälar,
med puckelryggig rang och näsan knäckt och platt,
en rosslig skugga syns vomera i sin hatt.
(musik ackompanjerar)

Vid dönet av basun som nu till festen larmar,
en blodig trängsel sprids bland nakna bröst och armar,
i upplopp och i storm allt vimlar av och till,
allt livad den ena gör, den andra härma vill.

I dörrarna vid strand, där druvorna de pressa,
står varenda krögarfar med ankarn på sin hjässa,
kring taken överallt som täckta syns med vass
små nymfer räcka fram sorbet och ananas.

(en öltunna förs fram)

Och mellan stegarna som upp mot listen skjuts,
än kärlden tappas ur, än åter fullt ingjuts,
knappt Bacchi skyltar syns, för huvuden av folk,
som stapplas upp mot skyn.

Yra hingstar slå, fyllda vagnar braka,
härolderna så stolt på sina tunnor syns,
som glada förebud att snart vår fest begynns.
Må vi då följas åt... ej skiljas från varandra,
välän sväng facklorna, musiken börjar...

MOLLBERG

... vandra.

BARYTON/TENOR

(Langen går, Bellman dricker ur en sejdel)

*Manskap givakt!
Stå rätta Er sjung
Lousjungen vår Bacchus och marschera i takt,
Marschen blir tung,
Men Knekten är ung
Och flaskan i bälte väcker kurage.
Se vårt bagage
Rullar i prakt
Med röda kärror som gnissla fint i naven.
Ser ni hva, ba?
Öltunnorna?
Ser ni den fasttagen ifrån Malaga? ja
Ja, ja, ja, ja, ja la ja ja.
Hurra, kamrater... klang!!!*

BELLMAN

Schweng Manscaff... hekre opp... Trompetere marschirer...
Wo faklen schpruter eldt... und alles eclairirer,
Gotts-wetter... dass ist schen... Ein schenes Protcession,
Bie häster krurame sich, und fruschte so på bron.
Marche! Auf till Demplet... marche... nun trar jach på mich wanten
Mousqvvet på axel... marche, kör på mit provianten,
Undt hekre flygel... marche ...

BARYTON/TENOR/MEZZO (hästdans)

*Hurra! se min fåla,
Hur dess seldon pråla;
Hurra se den hingsten
Hur han gnäggjar och frustar
Och sin framfot kastar opp,
Hör hur fränt han pustar
I sin brunst och lustar
Och står färdig till ett språng i galopp!
Se hans ögon hur de blixtra hämnd,
Hur han darrar fångslad, yr och skrämnd,
Vid facklans bleka brand!
Granne tag ditt glas i hand
Och bliv min Bror i detta Land;
Är du då min bror av alla dina krafter?
Runka på ditt kär! vad svarar du ja?
Ja, jag är din bror vid dessa söta safter,
Låt oss ropa hurra, hurra, hurra.*

BELLMAN (sångare och musiker samlas kring Bellman)

Uff! vad jag flängt befängt, både över led och stätta,
Att tidigt templets folk vår Movitz fest berätta!
Med löv och olivblad hans altar siras skall,
Var redo Bacchi folk att samlas i ert kall.

(svagt ackompanjemang)

Bland lampors dunkla sken på nedsläppta snören
syns hjältar tumla om, och Åvall, Kommendören,
av sorg vid Moritz död framstupa i sin flod,
med krukan tömd och grön, han snarkar i sitt blod.
På trappan Kommendören förutan pung och påsar
med ögonen ihop han svettas och han flåsar;
Förgäves Trundmans rop hunnit väcka honom än,
han ropar pomerans... så somnar han igen.
Mig är nu anbefallt som templets brygder vårdar,
det skola dessa kärl inom de yttre gårdar
avvältras var för sig, allt efter sin likör;
Så stig av var och en... ni Bacchi kuskar... hör!

Hjälp mig vältra tunnan!
Kurage, friska tag! ... var modig, djärv och stolt,
veckla upp din mustasch! Knäpp upp din våta kolt.
Ditt granna bälte tunt kring bomullsskjortan linda,
för att med en ledig arm de tunga volymerna vinda.

Hola! ... Trumpeten hörs! ... Vad nytt för syn och öra?
Se Trundman på altan ... var tysta ... få vi höra.
(vit duk över tunnan och Trundman sättter urnan på plats)

BARYTON/TENOR/MEZZO

*Skåden hit märk och minns
Movitz mer ej finns,
Vårt ömma öga gråter;
Ren hans mull, samlad är
I den urnan här
Trundman upplåter.
Sjungom högt Bacchi Lov!
Sov Movitz sov!
Sove han gömd och glömd,
Smädad och berömd!
Nämn hans glada namn nu åter.
Skåden hit märk och minns
Movitz mer ej finns
Vårt öga gråter.
(Mellanspel. Trundman ensam kvar vid tunnan, övriga långsamt drickande öl)*

BARYTON

*Vad må jag ej gråta
Min Bror, och bestört,
För ögonen våta
Nu hålla mitt skört?
Templet jag åter,
Sorgsen upplåter,
Vad skall jag göra? Jag gråter.
Vad skall jag göra?
Templet förstöra,*

*Nej, jag skall hänga mig själv.
Dock nej du flod du klara älv,
Låt i ditt sköte min hamn sig få dölja.
Öppna din bölja
Låt mig få följa
Med dina forsar och dö!
Men ack! Vad ska jag göra?
På denna så sorgliga ö!*

SCEN 4 – TAL TILL NATUREN

BELLMAN

(Trundman återvänder till de andra)

Du templets dörrvärd! — i all din ängsla och syra,
med druvors hängslen prydd, och väpnad med din lyra,
som skrattar i din sömn, så flottig som en ål,
skänk mig vid dagens blick en halvpårt ur din skål.
Upp, ligg ej där och pip och kuttra som en duva,
märk: från den gyllene skyn till minsta svamp och tuva,
vid morgonrodnads rand som fläktar upp och ner,
hur glädjen svärmar kring och all naturen ler.

Se solen glittrar fram, dess strålar känns så sköna,
när ur en kulen sky det regnar kring det gröna,
den späda vindens fläkt all nejden överfar,
och från en kylig sömn gör ögats hinna klar.
Från löven pärlor strös, på älven skuggan spelar,
och nattens tysta Gud i dimmor sig fördelar.
Den mörka flugan flyr, fast ögat ej ser vart,
i gyllene punkters spel, som skifta grönt och svart.

Känn sötman av den lukt som från planket ångar,
där Movitz hekatomb stänger in flodens gångar,
Upp. Ligg ej där och lyss, och dina strumpor valka,
känn gubbe! Vilken lukt vid västanvädrets svalka,
Varje träd sitt rökverk bär åt Flora högt i skyn,
varje fisk i lek och rom, försilvrar vattenbryn;
med purpur-röda ben de vita tranor hoppa,
sig skåltals par om par i templets rännil doppa,
den röda kråkan yvs papegojan gul och grön,
som i mandelträdet topp ruggar sig ung och skön.

Se! Hur min vört så skönt vid blåsten skummet krusar,
och över bägarens brädd i vita fradgor frusar...
Den kärnan på din läpp... den oljan i din gom,
bär livets hälsodryck och dödens läkedom.
Men Bacchi söner ni! Stig några fram i hopen,
tag denna urna mot — och de tömda stoppen,
begråten Movitz stoft.

Men himmel! Han är död... vad hjälper det mig att orera?
Hans stoft ju sedan längesen gömt inom sin gyllene lera!
Du där! stå ej och svälj med ögonen ihop,
och ur din våta glugg fäll tårar i mitt stop...
Ja! när han slutade sin sång, så var det, för att tala,
som svalans flykt till bo bebådar nattens dvala.
(Movitz får bindel, går över och under lakan för att sedan ligga ner)

Av brödralaget strax försvann den gamla stammen;
En kasta sin fiol på nacken tungt och gick,
en annan sin oboe inunder armen fick,
den tredje full med dun, stack flöjten i sin långrock,
och alla oboer försvann på minuten i en flock.
Trumslagaren hängslet prompt upp över huvud drog,
och välvde trumman kull vid krogdörr 'n där han stod.

Men Movitz finns ej mer ... kom följ mig, eller huru?
Där ser ni Movitz bänk grönmålad och av furu,
där står hans körsbärsträd av daggens droppar vitt,
där under sitt forna skydd han slog både bom och kvitt.
Där ligger käglan kull och klotet fullt med mossa,
och där vid grottans grind, där luntan brann och blossa,
hans stövlar och korpus än ligga kvar i sand,
hans stångpiska styv och blå med svarta parduband;
Hans fullmakt möjlig, grön, med krumelurer skriven,
kringlindad om en ost, förbränd och sönderriven.

Och där... ser jag rätt?... Bredvid den halva skon,
vad ser jag? Himmel ack! hans kapitulation
i rännen vecklar sig bland skal och äggulor,
med gulbrunt stort sigill, standar, klot och kulor;
o Gudar! se hans väst _ hans tröja lapp på lapp,
finns där en skilling? — Nej— nej blott en ärgad knapp.

Se ditåt, mina barn! Förbi de höga ekar,
(svagt ackompanjemang. Movitz upp igen)
längst in i skogens rymd, dit inåt ... dit jag pekar,
säg, ser ni något träd? ... En vit och yvig stam,
vars rikt beprydda löv ur dimman glittra fram.
Tro innan de röda bär härnäst bofinken lockar,
att kanske på min mull man pimpinella plockar.
Kring allt! Vart tanken flyr i all naturens glans,
står döden tyst på lur, som spelman till en dans.
Den sämsta kastratens liv, den skönaste sultaninna,
alla hux flux ombord och vid Karons rodd försvinna.

Men Movitz fest börjar — snart nalkas Procession.
Allt Bacchi manskap svängs plutonvis mot varandra,
inom vars flyglar fromt krönta hjältar vandra,
och åter framför dem en rad av spelmän går,

som under facklors sken på svarta trummor slår.
Ditt vita glesa hår som tolkar tidens lagar,
gör att i Fröjas hov du mer ej syns så ung!
Med nymfen i din famn sjung, sjung!

SCEN 5 – BEGRAVNING

BARYTON

(sjunger först till Ulla och Prestinnan, sedan till publiken)

*Om Ödet skull mig skicka,
En skön och duktig flicka,
Att med sitt pip och kval mitt fromma bröst bedra,
A, a, a, a,
Jag skull ej som andra göra,
Efter folkets skvaller höra,
Den henne ville röra
Skull mig betala bra;
Ha, ha, ha, ha, ha,*

*När hon gick ut till andra,
Så skull' jag hemma vandra,
Emellan skafferi och källarsvalen, va, ba.
A, a, a, a.
Jag skulle intet bry min hjärna
Om den prydnad hon mig ärna,
Blott Bacchi saft och kärna,
Flöt i Buteljerna,
Ha, ha, ha, ha, ha.*

*Om hon mig sängen neka,
Ell' ut åt darren peka
Det kosta kanske på - men mor hon vill så ha
A, a, a, a,
Om de främmande, kan hända,
Med pistolerna uppspända,
Mig kasta över ända,
Vad skull' jag göra? Va?
Ha, ha, ha, ha, ha.*

(till publiken)

*Det komme till exempel,
En andlig man ur tempel
Som med en vördig list drar av sig handskarna,
A, a, a, a,
Som han är en man av värde,
Och jag trivs ej bland de lärde,
Så går jag mina färde
Och lämnar tofflorna.
Ha, ha, ha, ha, ha,
Om sen av Garnisonen*

*Kom den och den Baronen
Min hatt i fönstret såg, bland andra hattarna,
A, a a, a,*

*Och jag skulle blott bejaka.
Att jag sovit hos min maka,
Helt säkert jag mig staka,
Och stod chapeaubas
Ha, ha, ha, ha, ha.*

*En ann' gång kunde hända,
Jag ville hem åt vända
Och ljuset ännu brann emellan luckorna,
A, a, a, a,
Att min ängel börja spotta,
Mig både pryglä och hundsvotta,
Och i kanske ur sin potta,
Ge mig, et cetera.
Ha, ha, ha, ha, ha,*

*Men säg på tro och ära,
Säg! Kan man mer begära,
Än när jag själv ser bort, och håller ljusen
A, a, a, a.
Sen när jag dem själv insöver,
Kanske om jag då behöver,
Knappt ett glas vin blir över
För mitt besvär, . . . Va ba?
Ha, ha, ha, ha, ha.*

BELLMAN

Upp, samlas mina barn! med andakt buga er!
För all den härlighet som Movitzaska ger.

(Ulla går över till Mollberg för en långsam tete-a-tete)
Men skåda!... himmel ack!... vad ömt!
Vad skönt jag bävar?
Märk! efter spelets trupp prästinnan Ulla svävar,
med utslaget svart hår, och det guldgula damasksläpet,
betrakta hennes glans mot allt det mörka skräpet.
Av Mollbergs stora vakt som framför går och slingrar,
märk hur dess vita hand på mandolinen fingrar,
hur hennes bindel skönt av vädrets ilar förs,
och huru lätt dess fot inunder kjorteln rörs.
Den lilla pennans skymt, som ömt på strängen klingar,
en liten fjäder är av Kärleks gudens vingar.
Men hennes röst därtill vid facklans eld och språk,
gör själen så förtjust som lustan rädd och spak.

På vägens blomsterstråt som uppåt templet syftar,

märk hur precist sin fot hon efter takten lyftar.
Se hennes toffelblad broderad guld i grönt,
hur vid varje steg hon tar det strålar högt och skönt.
Vad mer än dråplig syn? Märk! märk kvinnolisten.
Märk! mellan var kadens av främsta oboisten,
hur hon slår benet upp så sulan syns på skon.
De blunda och de le i hela procession...

Puff! vad det kostar på, när hon ser ned på kragen,
knappt tippen uppå skon hon skönja kan för magen,
den uppsvälld är och hög och liknar en pulpet,
där Amor haft sin post och lämnat sitt signet.

BARYTON (Prestinnan dansar en gavott)

*Sjung mina Söner alla tolv!
Sjung efter mig, se på kärlet jag för;
Lyft på korpusen
Fläkta med ljusen,
Höjen opp krusen
Kommendörer
Stänk persiko kring Templets golv,
Stänk rataua; Sjung vår litania,
Noak, Maria,
David, Uria,
Ej denna urnan dem tillhörer.
Rent i botten,
Lyft på kalotten
Drickom om i botten,
Sätt uppå kalotten;
Sen på mej se vad jag bär
Fallen neder jag besvär.
I den urnan just den där
Movitz aska samlad är.*

BARYTON/TENOR/MEZZO

*I den urnan, just den där,
Movitz aska samlad är.*

BELLMAN

Upp Systrar! Slumra ej... Låt nattens andar fly!
Snart Bacchi eldar sprids i dagens öppna sky?
Snart prästerna med bloss mot altaren sig stöda,
Och inom gallren snart skall offerbloden flöda.

MEZZO (Trundman, Mollberg och Prestinnan gör en kringeldans)

*Sjungom Systrar Fröjas ära
Fast vi Bacchi rökvärk bära
Fröjas ära. Fröjas ära,
Våra varma bröst begära.
Vi bekänna Hennes lära*

*Och Gudinnans Lag besvära. Da capo
Under facklans dunkla låga
Vi till Bacchi gårdar tåga,
Men vi våga
Klandra Dödens pil och båga,
Spör oss någon om vår plåga
Blir det svaret på hans fråga. Da Capo*

MUSIKER

(Melod. La maison est à san maître)

*Ah! Monseigneur
Är just i sin galla,
Fallarilalla.
För din mustasch måst' döden knäfalla
Ah! vot' Serviteur.*

BELLMAN

Sjung! Sjung alla ömt... Redan mina läppar snyfta,
Vid åsynen av det kärll som Trundman nu upplyfta.
(Trundman lyfter urna, Ulla och Prestinna tar lakan)

Sjung efter honom barn!!! Höj upp både hand och mun!
Ty Bacchi fest börjar och just i denna stund.
Föreنا våra ljud med hela denna starka skara,
som vandrar framför oss att Movitz stoft bevara.
(Mollberg kläs om till Bacchus)

Lyft upp era krus med famntag till varann!
Nu öppnas templets port... Men vem är denna man,
Som redan solens glans till vinets fest förblindat,
som naken överallt sin krans kring midjan lindat,
som mot sitt vita skägg, inom sin svullna famn.
Vår Movitz lyra bär och jollrar vid hans namn.
Upp, Seigneur!... ej tid att längre sova,
upp klinga på ditt spel, med oss dig hemförlova,
till Templets helgedom . . . Men säg mig vad han tror?
Hör på hans vilda sång!!!

TENOR

*Tom är min flaska, Tunnan utrunnen,
Guld i min ficka var aldrig uti.
Knappt den trådändan, ännu är spunnen.
Fullt till det blaggarn min skjorta skall bli
Och till en jacka prydd med snören
Vävd utav getragg lagom stor;
Fan ta som tror
Klädes-Fabrikören,
Ännu hint födas och ögnat sin Mor,
Jag heter Åvall Bror.*

*Tom är min verkstad, knappt finns där verke,
Knappt till en pinne att slå i en klack.
Aldrig en stövel, inte ett märke,
Aldrig en sula... nej ingen, stor tack.
Avklädda väggar, små och låga,
Nedruttna golv med beck och talg.
Men ändå klang _— mitt stop i full råga,
Fräser Rosolis och glödgar mitt svalg.
Af sorg vid Moritz död, J kostliga Seigneurer!
Jag legat här två dygn.*

*Just här på trappan, ensam, allena
Jag nu mest legat två dygn vid mitt stop;
Och med min klang på denna här sena,
Templets all ungdom jag bådat ihop.
Just under detta mandel-trädet,
Där nu pappgojan skrattar fräckt;
Där har jag spelt och sjungit det kvädet,
Som all naturen till klagan uppväckt.*

*Lamporna fladdra... Facklorna spraka,
Hästarna gnägga, och Trundman ser ner,
Nymferna gråta... skyarna braka,
Floden sig gruvar... och Eol han ler.
Men mina barn i gråt jag somna,
När jag min Broders urna såg,
Träden då in!... Välkomna, välkomna!
Bacchus uppelda vårt blod och vår håg.*

BELLMAN

*Klang Mollberg! du är skön... men himmel som jag skådar!
Vilka röster och musik som Fröjas folk bebådar,
O Gudar! Vilken nymf med svart utslaget hår,
Som främst på trappan steg och fram till templet går,
Vid skira kjolars fläkt kring hennes tofflor spela,
Som under vädrens pust sig lyfta och fördela.
Ack Ulla! allt ditt prål förkväver all min röst,
Din skål i denna vört!!!... din bild i detta bröst.*

*Klang, portarna slås upp - Fröjas hovfolk syns,
Där kommer Trundman ut, och festen nu begynns.
Folk träd fram - Allt levande härinne,
Träd fram, och sjungen högt vår Movitz sorgeminne.*

MEZZO/BARYTON/TENOR (skräckdans)

*Hvem är som ej vår Broder mins
Fastän hans skugga mer ej fins,
Fastän hans valthorn tystnat har
Är skogens genljud ändå kvar:*

*Än Floras fåglaskara
Skall ömt hans spel förklara,
Än jägarn vid sin snara
Skall på sin pipa svara,
Hur ibland Orphei Söner
Av Bacchus krönt så sköner.
Han utan like var.*

SCEN 6 – PARENTATION

BELLMAN

Prästinna, tänd din eld!... Ni nymfer!... templets prål!
Med dubbel skönhets glans vid dödens göromål
Utgjuten eder gråt!...
Pukslagare slå an: Ni spelmän och raljörer!
Allt Bacchi Ridderkap med Templets kommendörer,
All denna menighet, som här i templet syns,
Nedböjen edra knän — Parentation begynns
(samtliga på knä)
Och klockan klämtar bön.

O Gudar just _ just här, på den här grymma orten,
Höll Plutos svarta vagn och hästarna för porten.
Skenbarligt såg jag då vår Movitz oförtänt,
I svart fotsidigt släp med gyllene stjärnor stänkt.
Hans uppsyn tycktes vred, hans spridda blickar kuIna,
Och kindens sjuka färg, som axen när de gulna.
Bland gnistor, blix och rök, sågs blodets ack och ve,
I röda droppars spel, förtvivlans målning ge,
När från den svavelsjön, som storma, brann och spraka,
Benranglen flöt fram och bloden flöt tillbaka.
(reaktioner på talet)

Förvirrad i min själ, mig tycks jag ännu hör,
Den järnbasunens skräll som avgrundens bävan gör.
En kuttra som en uv, en jama som en katta,
Men Movitz tycktes mig i porten stå och skratta.
Så tänderna skallrade och ögonen föll ut:
Ja! så att svetten rann ock koka som en lut,
Den svarta mantelns släp, den gula skuggans fasa,
Gör att mitt stela bröst känns klappad som en trasa.
Mitt hjärta i mig klack, och gikten flög i ron;
Cerberus, templets hund han nagga mig i skon.
(obehaglig stämning)

Allt nattens trolleri kring om mitt huvud rasa,
Och vart än ögat såg blott nya eldar brasa.
Så steg upp ur en rök en strålig hekatomb,
Då Movitz huvud brast och smattra som en bomb.

Ur lågan giftet flög, och ormar ur det djupa,
Där paddors svarta mängd bland krokodiler stupa,
Bland vingar, ben och klor, en aska bredds ut,
Som ständigt flamma opp vid Eols vinande och tjut.
Men Bacchi Ridderskap om ingen mig hugsvalar,
Så vet jag näppeligen själv för vem jag står och talar.

Men Bacchi Syskon! märk!... vid knallen då huvudet flamma,
så kallnade allt mitt blod, och tungan skälvde och stamma,
då vid ett präktigt sorl av flöjter och musik,
ett tempel restes upp, Olympens boning lik.
(stämningen förändras till glädje utom för Ulla)

Mitt öga kallt med gråt som bågaren med likörer.
Låt bågaren gå omkring, ni templets kommandörer.

(vänder sig mot Ulla)

Men Gudar vad jag ser? Du lilla sorgsna nymf,
Varför gråter du?... Varje tår blir mig en skymf
Om ej med Movitz mull du den i stillhet blandar.
Men ack hon sväller opp... fram med alla änglar.
(Ulla stapplar till bänken)
Kon stapplar på sitt mål... hon river sitt hår,
Kom vädja att världen snart en glättig nyhet får.
Släpp henne fram, hon börjar redan hicka
Snör upp hennes snörliv, klinga nymfens skål vi dricka,
Må Janos lätta hand bädda hennes säng.

Ni templets, gyllne kör. Lyft upp Movitz urna.
Trumpetare giv akt! (Urnans lyfts)
Sådan rysning i mitt blod vid denna mull i krukans?
Vid fetman av dess dunst mitt hår fuktar sig,
Varje knota ångar vin... Varje doft befaller mig
Att hjälten skildra av, välan jag penseln tager,
Apollo sänk min hand!... och giv min målning dager.
(Ulla slår till urnan så all aska sprids över Trundmans ansikte)

BARYTON/TENOR/MEZZO

*Bort allt vad oro gör,
Bort allt vad hjärtat kväljer
Bäst att man väljer
Bland dessa buteljer
Sin maglikör.
Granne gör du just som jag gör,
Vet denna olja ger humör.
Vad det var läckert!
Vad var det? Renskt Bläckeri?
Oui Monseigneur.*

*Bort allt vad oro gör,
Allt är ju stoft och aska,
Låt oss bli raska,
Och tömma vår flaska
Bland Bröderna-
Granne! gör du just som jag gör,
Vet denna, oljan ger humör,
Vad det var mäktigt?
Va va det?... Jo präktigt,
Mallaga ja.
(frsyning i en tablå)*

BELLMAN

Och vi gå längre fram uti vårt tankespel,
Att ögna Movitz stolt, hans mandom och hans fel.
Märk hur hans mörkblå arm ur rundeln i kalaset,
Lyfter upp med... en knuff det lilla gröna glaset,
Men hur han knuffas in och åter knuffas dock,
Så borgar ej Madam för en tår på hans rock,
Men Movitz blekna ej för sådan en Medusa.
Och aldrig stod han feg i käringgräl och snusa
Det fordras tålmod, att stryk av käringar taga,
Min hjälte emellertid var inte bland de svaga,
När båtsman ropa trumf, då ropa Movitz hut,
Och klingan stod på språng innan handen fattat beslut.

Men fann han Krögaren dum och tomhänt och förvånad,
Prompt dödsfall i var vrå och i vart öga blånad.
Peruker, hattar, stop, allt, intill skåp och säng,
Allt darra och försvann för denna Plutos dräng.
Så är ock Movitz känd i fångtorn och arrester,
Bortblandad i en svärm av middagslösa gäster,
Och i sin lugna själ av intet buller vet,
Så Movitz, men tvärtom, han vakna till förtret,
Hans morgon alltid mörk, liksom hans sinnen brydda,
Och aftenstundens lugn var okänd i hans hydda,
Hans rund började då kring malmar och staket,
Med håret i en lock och hjärtat i förtret.
(Ulla skriker)

Men Gudar! Vilket rop?
Vilket jämmer! ångest och nöd? En röst så ömt enträgen...
Mig tyckes Ullas röst i koret hör sig jämra.
Men bullret är så stort av vagnar, lass och spann.
Vem mördas i vår kör? Hör hur Ulla skriker!
Hör! hur hon vajar sig, ej från döden undviker.

(Musiken tystnar. Ulla föder Movitz som kikar fram under kjolen)
O Gudar vilken syn?... En liten Movitz snarkar,
med samma bjärta min och våta ögonpar,

och näsan lika röd, som på sin far.

Se den lilla munnen vill åt bågaren som blänker.
Han den sin första gråt och första löje skänker;
Välkommen Fröjas pilt i Bacchi varma spår,
en sup mitt lilla lamm . . . Välkommen och gutår!
Men ack min själ blir matt _ jag svimmar på mitt höga.

Nu är en Movitz född!
Så sorg och glädje blandas,
Uti ett vissnat frö ibland en blomma randas.

(Finalmusik med dans - Bort all vad oro gör)

SLUT